

Andrásné Marton Zsuzsa

MÚZEUMANDRAGÓGIAI PROGRAMOK SZEKSZÁRDON

Előzmények, célok és feladatok

Az országos nagymúzeumok kezdeményezése nyomán, a mai kor elvárásait, szemléletmódját figyelembe véve immár több mint két évtizede annak, hogy a szekszárdi Wosinsky Mór Megyei Múzeumban kialakítottuk azokat a múzeumpedagógiai módszereket, foglalkoztatási formákat, amelyek komplexitásuknál fogva biztosítják az élményszerű ismeretszerzést, az alkotás örömét. Közművelődési és múzeumpedagógiai koncepciónk szerint programjainkat igyekeztünk - és igyekszünk a jövőben is - úgy összeállítani, hogy azok a hagyományos ismeretátadás keretein túl a látogatói aktivitásra, kreativitásra épüljenek. E módszert szem előtt tartva lehetőséget biztosítunk a különböző korosztályok számára kulturális örökségünk megismertetésére, a megőrzését segítő helyi és regionális programokon történő aktív részvételre, a kultúra iránt érdeklődők körének szélesítésére, közösségek építésére, a társadalmi és természeti ismeretek elmélyítésére, gazdagítására, egyúttal az általános műveltség fejlesztésére.

Közművelődési tevékenységünk alappillére a múzeum kiállítás-hasznosítási koncepciója. Célunk és feladatunk olyan, feltehetően nagy érdeklődésre számot tartó kiállítások rendezése, közönségcsalogató programok szervezése, amelyek a mai kor igényeinek, elvárásainak eleget téve, a látogatóbarát múzeum elvét szem előtt tartva széles közönségrétegeket mozgatnak meg. Ennek jegyében rendeztük 2005-ben az ALFA programnak köszönhetően az *Örökségünk. Tolna megye évszázadai* című interaktív állandó kiállítást, amely változatlanul népszerű. Időszaki kiállításaink témáit – a látogatói igények felmérése alapján - úgy igyekszünk összeállítani, hogy lehetőség szerint a múzeum szinte valamennyi kutatási és gyűjtőterületét felölelje, ugyanakkor látogatóbarát, interaktív eszközeivel a közönség igényeinek is eleget tegyen.

Természetesen bőven akad még tennivalónk, minden évben találkozunk kihívásokkal, a pedagógusok részéről új kívánalmakkal, a látogatók által kitöltött kérdőíveken új javaslatokkal, melyeket - lehetőségeinkhez mérten - igyekszünk figyelembe venni. A pozitívumokra támaszkodás elvét szem előtt tartva az eddigi jól bevált módszerekre, tapasztalatokra építve, ezeket újabb és újabb ötletekkel gazdagítva igyekszünk olyan közönségcsalogató programokat kínálni elsősorban a helyi és városkörnyéki, valamint a megye más részéből hozzánk érkezőknek, amivel megalapozzuk, illetve elmélyítjük a látogatók múzeumhoz fűződő viszonyát, bővítjük természeti és társadalmi ismereteiket, egyúttal hozzájárulunk a gyermekek és felnőttek kulturális, szellemi és pszichikai mentálhigiénéjének, általános műveltségének fejlesztéséhez. Erre a két évtizedes hagyományra szeretnénk építeni, a már meglévő és jól működő múzeumpedagógiai és múzeumandragógiai programjainkat megújítani, valamint új témákat kidolgozni.

A szekszárdi Wosinsky Mór Megyei Múzeumban – mint oly sok más muzeális intézményben – évtizedek óta szervezünk felnőtteknek szóló programokat. Az óvodások, az általános és középiskolás tanulók, főiskolai hallgatók rendszeres látogatói a célirányosan nekik szervezett múzeumi óráknak, tematikus foglalkozásoknak, múzeumi szakkörnek vagy szabadegyetemnek, versenyeknek, vetélkedőknek, különböző pályázatoknak, nyári táboroknak. Ugyanakkor fontosnak tarjuk azt is, hogy az egész életen át tartó tanulás¹ jegyében az aktív dolgozóknak és a nyugdíjasoknak is szervezzünk közönségcsalogató

¹ KÓCZIÁNNÉ Szentpéteri Erzsébet 2002. 44-49.

programokat, mellyel hozzájárulunk a szabadidő tartalmas eltöltéséhez, az önképzéshez, személyiségfejlesztéshez, hiszen a kultúra, közművelődés, múzeumi közművelődés társadalmi feladatainak ellátására, teljesítésére rendkívül nagy a közösségi igény.²

A múzeumandragógia a múzeumok, a muzeális jellegű intézmények, civil közösségek, a kulturális örökség védelmével, őrzésével megbízott szervezetek felnőttképzési, felnőttoktatási, felnőtt-nevelési tevékenységének lehetőségeit, feltételeit vizsgálja, valamint azokat a törvényszerűségeket igyekszik feltárni, amelyek intézményes vagy intézményen kívüli múzeumi keretek között hatékonyabbá tehetik a felnőtt egyének, közösségek számára az egész életen át tartó tanulási, képzési, önképzési, személyiségfejlesztési eredményeit. A pedagógia, az andragógia és a gerontagógia azonos szinten elhelyezkedő, egymással egyenértékű elemek, és ezek szervesen kapcsolódnak az általános emberneveléshez³. A neveléstudomány egy specifikus területét jelenti a felnőtt korúak múzeumi nevelése, oktatása és képzése, amely az élethosszig tartó tanulás jegyében rendkívül fontos szerepet tölt be a múzeumok közönségkapcsolati tevékenységében. Míg a múzeumpedagógiai foglalkozások célközönsége a gyermek, addig a múzeumandragógia a felnőttek, a múzeumgerontagógia pedig az idősek, szépkorúak múzeumbeli nevelésével foglalkozik. A múzeumban szervezett programjaink nagy része elsősorban a gyermekeknek, diákoknak szól, ugyanakkor arra törekszünk, hogy a felnőtt korosztály számára is biztosítani tudjuk a múzeumi tudásközvetítés lehetőségét. Mindezt az is indokolja, hogy az OKM megbízásából mintegy 12 hónapon át tartó országos látogatói felmérés, adatgyűjtés szerint a válaszadók mindössze 19 százaléka volt 18 éven aluli, 81 százaléka a felnőtt korosztályhoz tartozott.⁴ Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy a 3-18 évesek számára korosztályonként ajánlott programkínálatához hasonlóan a felnőtt korosztályt is differenciáljuk életkor, foglalkozás, érdeklődési terület szerint, s ennek megfelelően kínáljuk adekvát módon a nekik szóló programokat.

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum felnőtt célközönsége:

- Főiskolások, egyetemi hallgatók
- Pedagógusok
- Társintézmények munkatársai
- Kultúra iránt érdeklődő aktív dolgozók
- Nyugdíjas korosztály
- Kultúrával (is) foglalkozó civil szervezetek
- Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület Szekszárdi Klubja

A felnőtt korosztály legfiatalabb tagjait a főiskolások, egyetemisták képezik. Megyeszékhelyünkön mindössze egyetlen főiskola működik, a PTE Illyés Gyula Főiskolai Kar, ahol kezdetben óvónőket és tanítókat képeztek, napjainkban már öt tudomány-területen 13 szakon oktatnak. A felsőoktatási intézményből elsősorban a pedagógia valamint a turizmus - vendéglátás szak hallgatói látogatják rendszeresen az intézményünk által szervezett programokat. A másik célközönség a pedagógusok, akik egyrészt tanítványaikat hozzák a különböző múzeumpedagógiai foglalkozásokra, másrészt kiállításnyitókön, kiállításokhoz kapcsolódó rendezvényeken, előadásokon, könyvbemutatókon vesznek részt. A társintézmények munkatársai is képviseltetik magukat a fenti programokon kívül különböző szakmai fórumokon, információs napokon. Kerekasztal-beszélgetéseken vesznek részt, közösen dolgozzuk ki, szervezzük és bonyolítjuk a városi vagy megyei rendezvényt, múzeumi műhelymunkákat.

² KURTA Mihály 2010. 23-54.

³ KURTA Mihály 2007. 84-96.

⁴ PUCZKÓ László 2009. 8-91.

Nehezebb a helyzet a kultúra iránt érdeklődő aktív korosztállyal, ugyanis az a tapasztalatunk, hogy ez a korosztály - munkavállaló révén - lényegesen kevesebb időt tölt el múzeumban. Eddigi tapasztalataink azt bizonyítják, hogy nagyobb létszámmal a családi hétvége programokat - különös tekintettel a Múzeumi gyermeknapra -, valamint az országos nagyrendezvények közül a Múzeumok éjszakáját látogatják. Sajnálatos módon megyeszékhelyünkön a nyári turizmus sem játszik döntő szerepet, nem számottevő a csoportos felnőtt látogatók száma sem, ellentétben az ország más pontjain lévő várak, kastélyok, történelmi emlékhelyek közönségcsalogató szerepével.⁵

A leginkább motiválható réteg a nyugdíjas korosztály és a Tájak-Korok-Múzeumok klub – többségében nyugdíjas - tagjai, ők szinte valamennyi felnőtteknek szóló rendezvényünk aktív résztvevői. Az elmúlt évek során jelentősen változott a kultúrával is foglalkozó civil szervezetek és a múzeum közötti együttműködés minősége is. Számos rendezvényt közösen szervezünk, bonyolítunk, az egyes civil szervezeteken keresztül szélesebb rétegekhez jutunk el. Fontosnak tartjuk, hogy a múzeumi szemléletváltás jegyében nyitottá váljunk, olyan közönségcsalogató, látogatóbarát programokat szervezzünk, mellyel vonzóvá tesszük kiállításainkat, egyúttal növeljük látogatottságunkat. A gyűjtemény bemutatásán, feldolgozásán túl lehetőséget biztosítunk annak népszerűsítésére, interaktív megismertetésére is. Teljes mértékben azonosulunk Dr. Cseri Miklós, a szentendrei Szabadtéri Múzeum főigazgatójának megfogalmazásával, miszerint „A múzeum nem önmagáért való, hanem a közönségért, a múzeumot eltartó társadalomért”⁶

Felnőtteknek (is) szóló programtípusok:

- Tárlatvezetések
- *Múzeumi esték* előadás sorozat
- Évfordulókhoz, eseményekhez kapcsolódó programok
- Diákok előadásai felnőtteknek
- Könyvbemutatók
- Hangversenyek
- Dramatikus bemutató foglalkozások
- Kiállításnyitók, tárlatokhoz kapcsolódó programok
- Pályázatok
- Családi hétvége programok
- Múzeumok éjszakája rendezvények
- Múzeumok Őszi Fesztiválja programsorozat
- MOKK rendezvények
- Múzeum – Bor – Turizmus programcsomag
- TKM klub rendezvényei

A tárlatvezetés a múzeumok történetének egyik legrégebbi közönségkapcsolati módszere. Intézményünkben ez nagy hagyományra tekint vissza, hiszen a századfordulón már Wosinsky Mór, a múzeum alapító igazgatója, majd a bibliofil tudós nyomdokain haladva a Múzeumegyesület tagjai minden ellenszolgáltatás nélkül tartottak tárlatvezetések, tudományos-ismeretterjesztő előadásokat.⁷ Napjainkban is rendszeresen tartottak különböző korcsoportoknak tartott vezetések.

A történelem iránt érdeklődő főiskolások, aktív dolgozók, nyugdíjasok számára – az élethosszig tartó tanulás elvét figyelembe véve - szervezünk előadásokat főként az őszi, téli

⁵ PUCZKÓ László 2008. 19-38.

⁶ CSERI Miklós 2010. 97-103.

⁷ GAÁL Attila 1977. 3-27.

hónapokban. Ezt a célt szolgálja a már hosszú évek óta megrendezett *Múzeumi esték* című népszerű ismeretterjesztő sorozat, melynek tematikái évről-évre változnak, évfordulókhoz, jeles eseményekhez vagy várhatóan érdeklődésre számot tartó témákhoz kapcsolódnak. Így például Szekszárd várossá válásának századik évfordulója emlékére *Jubiláló város. Szekszárd száz éve*, majd az autópálya ásatás befejezését követően *Az elmúlt évtized régészete Tolnában* címmel szerveztünk hat-hat részből álló előadást. Következő évben *A sors embere* sorozatunk azt kutatta, mennyire volt egy adott történelmi esemény meghatározója az a személy, akihez kötődött. Szintén nagy érdeklődés kísérte a *Nők a történelemben*, a *20. századi portrék*, a *Történelmi krimik – kriminális történelem* valamint a *Királyi legendák* című sorozatunkat is. Az előző években vendégül láttuk többek között Katus Lászlót, Ormos Máriát, Majdán Jánost, Hahner Péter, Majoros Istvánt, Hermann Róbertet, Bebesi Györgyöt, Harsányi Ivánt valamint az adott témák ismert helyi szaktekleit. Egy-egy előadáson a résztvevők száma közel hetven fő volt.

Intézményünkben nem csupán a témák jeles kutatói, hanem alkalmanként tehetséges, egy-egy történelmi személy, esemény ismeretében jártas diákok is tartanak előadást – felnőtt közönségnek. Nagy érdeklődés kíséri a kiállításnyitókat, tárlatokhoz kapcsolódó programokat, könyvbemutatókat, hangversenyeket, dramatikus bemutatókat (pl. betlehemes játék). Lehetőséget biztosítunk felnőtt látogatóinknak arra is, hogy pályázatainkon részt vegyenek (pl. karácsonyfa díszítő, adventi koszorú készítő pályázatok). Egyik legnépszerűbb, legtöbb látogatót vonzó rendezvényeink a családi hétvége programok, melyeken unoka – szülő – nagyszülő egyaránt képviselteti magát. A nagyrendezvényeken, a Múzeumok éjszakáján, Múzeumok Őszi Fesztiválján, s nem utolsósorban a Múzeumi Világnap programjain szintén jelentős a felnőtt látogatók száma. Felsoroltakon kívül alapvetően a felnőtteket, különös tekintettel a megye múzeumainak, tájházainak, helytörténeti gyűjteményeinek közművelődéssel (is) foglalkozó munkatársait valamint a pedagógusokat célozzuk meg a Múzeumi Oktatási és Képzési Központ (MOKK) megbízásából végzett programok szervezésével. Arra törekszünk, hogy minél szélesebb körben tájékoztassuk az érdeklődőket a MOKK által szervezett felnőttképzési programokról.⁸ Célunk a megyében működő múzeumok közötti együttműködés erősítése, új kiállítóhelyek vezetőivel a kapcsolat felvétele, kiépítése, a korszerű és hatékony múzeumi közművelődési, oktatási-képzési, közönségkapcsolati tevékenység, a jó gyakorlatok adaptálása, széleskörű elterjesztése. A programokat, módszertani műhelyfoglalkozásokat nem csupán a megyei múzeumban, hanem kihelyezett helyszínen, a megye különböző településein, alkalmanként más-más muzeális intézményben tartjuk.

Múzeumpedagógiai, múzeumandragógiai, kulturális rendezvényeink nagyobb része díjtalanul látogatható (különös tekintettel a TÁMOP pályázattal támogatott programokon való részvétellel), így lényegesen magasabb az ingyenes látogatók száma a fizetőknél. Intézményünk látogatóinak legnagyobb része a szervezett programok résztvevői, sajátos módon – vidéki kisváros múzeumaként - kevésbé számíthatunk a fizető, egyénileg vagy csoportosan érkező bel- és külföldi turistákra. Természetesen nem vehetjük fel a versenyt az országos nagymúzeumokkal, kiemelt történelmi emlékhelyekkel, ismert várakkal.⁹ Ettől függetlenül évekkal ezelőtt kidolgoztunk egy olyan komplex programcsomagot, melynek segítségével a fizető látogatókat is nagyobb számban lehetne becsalogatni a múzeumba. Programajánlatunk egy, illetve kétnapos kirándulás keretében Szekszárd és környékének helyi nevezetességeit, kulturális és természeti értékeit kínálja a hozzánk érkező felnőtt vagy diákcsoportoknak. Az igényeknek megfelelően szállást, étkezést, helyi idegenvezetést is biztosítunk. Kezdeményező vállalkozásunk az eltelt évek során nem igazán érte el célját, szándékunk ellenére viszonylag kevés csoport jelentkezett internetes hálózaton közzétett és postai úton terjesztett

⁸ KÁLDY Mária 2010. 175-183.

⁹ VERES Gábor 2009. 46-52.

felhívásunkra. Viszont az a néhány csoport, amely részt vett az általunk meghirdetett városnéző sétán és a hozzá kapcsolódó programokon, műemlékekben gazdag, vendégszerető városunkról új ismeretekkel, élményekkel gazdagodva térhetett haza.

Múzeumandragógiai programtípusaink sorában fontosnak tartom megemlíteni a Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület Szekszárdi Klubja által szervezett, éves tematika szerint összeállított programkínálatot, mivel a meglehetősen nagy létszámú klub tagsága egyben a múzeumi rendezvények potenciális látogatói bázisát is jelentik.

Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület történeti áttekintése:

A Tájak-Korok-Múzeumok mozgalom 1977 őszén indult, egyesületté 1985-ben szerveződött (1998-ban kiemelten közhasznú szervezetté nyilvánították). Szekszárdi tagcsoportunk 1989-ben alakult 23 fővel. Létszámunk az eltelt évek során dinamikusan nőtt, jelenleg létszámunk 404 fő. A megnövekedett létszám miatt a szervezés megkönnyítése és a programkínálat bővítése érdekében – egyik klubtagunk vezetésével - 2004-ben megalakult a TKME Alisca Klubja. A két klub közötti átjárhatóságot biztosítjuk tagjainknak. Életkori megoszlás szerint legtöbbször a nyugdíjas korosztályhoz tartoznak, a főfoglalkozásuk aránya 30 %, a diákok aránya 10 %. Megyei székhelyű klubunk az eltelt évek során regionálissá fejlődött, a taglétszám több, mint 20 %-a a környező településeken lakik (Ócsény, Decs, Várdomb, Bátaszék, Nagymányok, Szálka, Zomba, Kakasd, Tolna, Kölesd, Paks stb.), de vannak megyén kívüli tagjaink is. 2009-ben ünnepeltük a klub megalakulásának 20 évfordulóját, ebből az alkalomból emléklapot adtunk át klubtagjainknak, az alapító tagokat külön jutalmaztuk.

Az egyesület célja:

- A környező világ természeti, történeti, építészeti és kulturális értékeinek megismertetése, megőrzése, gyarapítása
- A valós történelemszemlélet kialakításának, a hazához, a lakóhelyhez kötődés elmélyítésének segítése (nevelés, oktatás, idegenvezetés, képességfejlesztés, ismeretterjesztés)
- A természeti és épített környezet rombolásának, pusztulásának megakadályozása (természet-, környezet- és műemlékvédelem)
- A szabadidő tartalmas eltöltésére, az egészséges életmódra, a közösség érdekében való együttes cselekvésre ösztönzés

Az egyesület feladata:

- Egyesületi tagok és minden érdeklődő számára programok szervezése
- A résztvevők műveltséggyarapító és turisztikai tevékenységének segítése, nemzeti hagyományok őrzése, értékek ápolása
- Helytörténeti tevékenység végzése
- Együttműködés minden olyan társadalmi és állami szervezettel, intézménnyel, amely egyetért a TKME célkitűzéseivel
- A TKME közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, pártoktól független, azoknak anyagi támogatást nem nyújt, tőlük támogatást nem kap.

Az Egyesület tagja lehet minden magyar és nem magyar állampolgár, aki az egyesület alapszabályát magára nézve kötelezőnek ismeri el, az Egyesület célkitűzéseit elfogadja és ennek érdekében tevékenykedik. Az egyesületbe való jelentkezés „Belépési nyilatkozat”-tal történik. A tagsági viszony az első tagdíj befizetésével, ill. a szándéknyilatkozat elnökségi elfogadásával keletkezik. Az egyesület minden tagja a tagsági viszonyát jelző kártyát kap, amely kedvezmények igénybe vételére is feljogosítja.

A szervezet háttérintézménye a Wosinsky Mór Megyei Múzeum, megalakulása óta klubvezetőként az intézmény munkatársa vagyok. A klub működésében így nagy segítséget jelent, hogy a múzeum díjtalanul biztosítja az előadásoknak, klubnapoknak helyet adó termet, a technikai infrastruktúra helyben rendelkezésre áll (asztali számítógép, fénymásoló, telefon, projektor stb.). A felmerülő működési költségeket a tagdíj visszatérítésből, pályázati támogatásokból finanszírozzuk (fénymásoló papír, boríték, fénymásolási és telefondíj stb.).

Az aktuális év programtervét január elején, az éves közgyűlésen a klubtagok javaslata, véleménye, előzetes igényfelmérés alapján állítjuk össze. Talán ezzel is magyarázható az a nagy érdeklődés és részvételi arány, amely programjainkat kíséri. Általában kéthetente csütörtökön, évente 30-35 alkalommal szervezünk programot. Kínálatunk, ajánlataink a kulturális értékekre hívják fel a figyelmet, programjaink is erre támaszkodnak. Klubunk rendszeres programjaival lehetőséget kínál a város, a megye és nem utolsósorban a távolabbi települések helytörténetének, nevezetességeinek megismerésére.

TKM rendezvényeink formái:

- Kirándulások
- Színházlátogatások
- Előadások
- Múzeum- és kiállítóhely látogatások, városnéző séták
- Magángyűjtemények látogatása
- Szekszárdi Borútvonal túra
- Zenés – táncos rendezvények

Az egyik legnépszerűbb és a legtöbb résztvevőt vonzó rendezvényeink a kirándulások. Célja lakóhelyünk, megyénk valamint az ország különböző múzeumainak, tájházainak, helytörténeti gyűjteményeinek, egyéb nevezetességeinek, természetvédelmi területeinek megismerése. A klubtagság kérésére több olyan kirándulást is beiktattunk, melynek célja elsősorban színházlátogatás volt. Az évek során jártunk a kaposvári Csiky Gergely Színházban, a pécsi Nemzeti Színházban, Budapesten az Operettszínházban, a Madách Színházban, a Vígszínházban, a Nemzeti Színházban valamint a Jégszínházban.

Szintén nagy érdeklődés kíséri az – elsősorban őszi, téli hónapokban szervezett – tudományos illetve népszerű-ismeretterjesztő előadásokat, melyek tematikáját az adott év aktuális eseményeihez, évfordulóihoz kapcsolódva állítjuk össze. Egyéb témájú ismeretterjesztő előadásainknak valamint az ezekhez kapcsolódó kirándulásoknak is egyik fő célja, hogy a résztvevők minél sokoldalúbb ismeretet szerezzenek lakóhelyünk, illetve hazánk jeles személyiségeiről, fontosabb eseményeiről, történelmi múltunkról, kulturális, természeti értékeiről, melyekre az egyes szakterületek jeles képviselőit hívjuk meg.

Jól sikerült programnak bizonyult az ún. *Szekszárdi séták* sorozat, melynek keretében egy-egy városrész műemlékeit, temetőinkben nyugvó jeles személyek sírjait, síremlékeit tekintettük meg szakvezetéssel (pl. a Béla tér nevezetességeit, a Vármegyeháza kiállításait, a Művészetek Háza - volt Zsinagógát -, a múzeumot, a barokk Szent János és Pál, a Remete kápolnát stb.).

A szabadidő közös, tartalmas eltöltésével törekszünk a helyi hagyományok feltárására, ápolására illetve felélesztésére. Szekszárd és környéke valamint a szomszédos Sárköz történetével, néprajzával ismerkedünk. Az eltelt évtizedek során számos művészt, mestert látogattunk meg saját otthonában, műtermében. Jártunk többek között Szekszárdon Farkas Pál, Fusz György, Szatmári Juhos László szobrászművészeknél, Csúcs Endre, Bíró Anna és Pálinkás Judit keramikusoknál, a Petrits Mézeskalács Múzeumban, Tóthné Bogár Éva néprajzi gyűjteményében, Cseh Gábor festőművésznél, Tolnán a Horváth család képfestő műhelyében és múzeumában, Várdombon Schmidt György óragyűjteményében, Bonyhádon

Stekly Zsuzsa zománcműves és Herbszt Helga keramikus művész műtermében, Vargáné Kovács Veronika siógárdi Hímezsmúzeumában, Decsen Farkasné Pál Bözsi néni, a Népművészet Mestere Babamúzeumában.

Szekszárd nemcsak történelmi város, hanem nemzetközileg ismert, híres történelmi borvidék is egyben, a Borútvonal egy jelentős állomása. Hét évvel ezelőtt indítottuk ezt a sorozatot, melynek során évente egy-egy alkalommal Szekszárd környéki borászatot néztünk meg. Jártunk a *Mészáros*, a *Fritz*, a *Bodri*, a *Vesztergombi*, a *Szent Gál*, a *Parrag és a Prantner pincészetben*. A résztvevők száma alkalmanként 50-60 fő volt.

Az évet immár hagyományosan minden karácsony előtt műsoros, zenés – táncos rendezvénnyel zárjuk. A klubtagoknak apró ajándékokkal kedveskedünk, a rendezvényt élőzene színesíti (az ARTISJUS-nak jogdíjat fizetünk!), melynek helyszíne éveken keresztül a Babits Mihály Művelődési Ház volt, két éve a Szent László Középiskola étterme.

Együttműködés társintézményekkel

A hatékony együttműködés érdekében intézményünk különböző társintézménnyel tart fenn kapcsolatot: a Tolna Megyei Levéltárral, az Illyés Gyula Megyei Könyvtárral és a Babits Mihály Művelődési Ház és Művészetek Házával. A korábbi években számos közoktatási intézménnyel is kötöttünk együttműködési megállapodást: a PTE Illyés Gyula Főiskolai Karral, a Baka István Általános Iskolával, a Dienes Valéria Általános Iskolával, a Gyermeklánc Óvodával és a Szent László Középiskolával, a Waldorf Óvoda és Általános Iskolával. Egyéb civil szervezetek vezetői valamint a múzeum között szintén aláírásra került együttműködési szerződés (a Civil Szolgáltató Központ, a Sani Luludyi Közhasznú Érdekvédelmi Egyesület, a Kék Madár Alapítvány és az SZ+C Stúdió Kft.), melynek értelmében a fent jelzett intézmények és a megyei múzeum az elkövetkező években kölcsönösen segítik egymás közművelődési, múzeumpedagógiai és múzeumdrágógiai tevékenységét.

Közönségkapcsolat, marketing

A közönségkapcsolat, a marketing, a PR tevékenység egyik legjelentősebb feladatköre az intézmény híreinek eljuttatása, közvetítése a nagyközönséghez egyrészt a média segítségével, másrészt továbbítása adott célközönség felé. A múzeumok sokoldalú, speciális tevékenységű szervezetek, ezért célszerű az U.n. szolgáltatás marketing alkalmazása.¹⁰ Programjainkról, rendezvényeinkről rendszeresen, havonta küldünk tájékoztatót interneten keresztül a médiáknak (Tolnai Népújság, Szekszárdi Vasárnap, Antritt Rádió, Tolnatáj Televízió stb.), a megye kultúrával foglalkozó civil szervezeteinek. Fent nevezett médiák többsége az aktuális információkról napra kész, folyamatos tájékoztatást ad az olvasóknak, illetve a nézőknek, hallgatóknak. Alkalmanként egy-egy rangosabb, nagyobb publicitást igénylő eseményről, rendezvényről a médiák - kérésünknek megfelelően - előzetesen hírt is adnak, majd programjainkról képes riportot készítenek, melyet értelemszerűen a napi híradóban, esetenként külön rövidfilm összeállításban, illetve a következő napi sajtóban jelentetnek meg. Minél több jó sajtókapcsolattal rendelkezünk, annál több helyen olvashatnak rólunk, láthatnak, hallhatnak bennünket, így a látogatók még szélesebb körben elérhetők.

¹⁰ NÉMEDI VARGA Zoltán 2009. 6-10.

IRODALOMJEGYZÉK

CSERI Miklós

2010. Szemléletváltás a múzeumokban In: BERECHZKY Ibolya – SÁGHI Iona (szerk.) Élmény és tudás. Múzeumi szakemberek a közoktatás szolgálatában. Múzeumi iránytű 4. Budapest, 97-103.

GAÁL Attila

1977. Tolna vármegye múzeumának megalakulása és közművelődési tevékenysége a század első évtizedeiben In: SZILÁGYI Miklós (szerk.) A szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeum évkönyve VI-VII. Szekszárd, 3-27.

KÁLDY Mária

2010. Felnőttképzési programok a Múzeumi Oktatási és Képzési Központban In: KÁLDY Mária – KRISTON VÍZI József – KURTA Mihály – SZABÓ József (szerk.) Múzeumandragógia Miskolc – Szentendre, 175-183.

KÓCZIÁNNÉ SZENTPÉTERI Erzsébet

2002. Lifelong learning, azaz egész életen át tartó tanulás a múzeumban – Európai várakozások és a hazai helyzet In: Lengyelne Kurucz Katalin (szerk.) Országos Múzeumi Közművelődési Konferencia. Esztergom, 44-49.

KURTA Mihály

2010. Múzeumandragógia és múzeummediáció. Innovációs törekvések a múzeumi kultúrák közvetítésben In: KURTA Mihály – PATÓ Mária (szerk.) Múzeumandragógia. Az I. Országos Múzeumandragógiai Konferencia válogatott anyaga. Miskolc – Szentendre, 23-54.

KURTA Mihály

2007. Múzeumandragógia. Paradigmaváltás a múzeumi kultúra közvetítésben In: PATÓ Mária (szerk.) Nyitott kapukkal. Múzeumok ma-holnap Szolnok, 84-96.

NÉMEDI VARGA Zoltán

2009. Marketing a múzeumok szolgálatában In: PATÓ Mária (szerk.) Nyitott kapukkal – Kapun kívül és belül. Múzeumi iránytű 1. Szentendre, 6-10.

PUCZKÓ László

2008. A Magyar Múzeumok Kutatás turisztikai vonatkozásai. In: VÍGH Annamária (szerk.). Múzeumi Közlemények 2008/2. Budapest 19-37.

PUCZKÓ László

2009. A kutatás eredményei In: VÍGH Annamária (szerk.) Múzeumi Közlemények 2009/1. Tematikus szám Budapest.

VERES Gábor

2009. A kulturális örökségre épülő turizmus az egri Dobó István Vármúzeumban In: PATÓ Mária (szerk.) Nyitott kapukkal – Kapun kívül és belül. Múzeumi iránytű 1. Szentendre, 46-52.